

**UCHWAŁA NR XXXIV/161/17
RADY MIEJSKIEJ MIEROSZOWA
z dnia 26 stycznia 2017 r.**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mieroszów na lata 2017-2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446, ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), Rada Miejska Mieroszowa uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mieroszów na lata 2017-2021 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Mieroszowa.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2017 roku i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Mieroszowie.

PRZEWODNICZĄCA RADY

celk
Maria Chmieleńska

***GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE DLA GMINY MIEROSZÓW
NA LATA 2017–2021***

WPROWADZENIE

Uchwalenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy przez Radę Miejską, to zadanie wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Celem strategicznym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększanie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na:

- rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej,
- zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej,
- kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa dla samorządu gminnego zadania, w tym:

1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. ochronę ofiar przemocy w tym zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Mieroszów ma charakter długofalowy i jest kontynuacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2016 dla Gminy Mieroszów. Działania kolejnego Programu obejmują lata 2017 – 2021.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ☐ Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 rok (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483, ze zm). Rozdział drugi pt. „Wolność, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu obywatelowi nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją;
- ☐ ustawę z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 roku, poz. 1390 ze zm)
- ☐ ustawę z dnia 12 marca z 2004 r o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 930 ze zm.)
- ☐ ustawę z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 487)

Program jest spójny z Programami:

- ☐ Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy
- ☐ Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mieroszów,
- ☐ Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Mieroszów w roku 2017

I. DEFINICJA PRZEMOCY W RODZINIE

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu.

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 listopada 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody”.

Wcześniejszy brak definicji przemocy w rodzinie w systemie prawa utrudniał przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, gdyż była ona zjawiskiem niedookreślonym przez prawo. Definicja określona w art. 2 pkt 2 została stworzona na potrzeby ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i ma duże znaczenie w kontekście obowiązków realizacji określonych zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez organy administracji publicznej.

W art. 2 pkt. 2 znowelizowanej ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015r., poz.1390), przemoc w rodzinie określono jako *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wymienionych w pkt. 1, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”*, a pkt. 1 cytowanego artykułu mówi, że członkiem rodziny jest osoba najbliższa, a także inna wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu Karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1137).

4. Przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. Zaniedbanie – to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Głównym założeniem Programu Przeciwdziałania Przemocy Gminy Mieroszów jest stworzenie i doskonalenie systemu zintegrowanych działań przeciwdziałania przemocy we współpracy ze wszystkimi podmiotami działającymi na terenie Gminy. Program łączy wszelkie zasoby kadrowe, rzeczowe, wiedzę, kompetencję, umiejętności i doświadczenia ludzi zajmujących się zagadnieniami przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Niezwykle istotna jest także kwestia przeciwdziałania przemocy w rodzinie polegająca na edukacji i profilaktyce, co wiąże się z monitorowaniem środowisk zagrożonych przemocą w rodzinie, diagnozowaniem, ustalaniem planów pomocy czy szeroko rozumianą kampanią społeczną przełamującą nadal funkcjonujące w społeczeństwie stereotypy dotyczące zjawiska przemocy. Stopniowa zmiana świadomości społecznej i mentalności w podejściu do zagadnień przemocy w rodzinie daje szansę na przełamywanie obojętności wobec przemocy, przerwaniu jej czy też minimalizowaniu jej skutków.

Działania wielu służb, mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zatrzymanie przemocy oraz pomoc w wychodzeniu z tej sytuacji, obejmuje funkcjonująca w całym kraju, procedura „Niebieskie Karty”. Jest to procedura postępowania i interwencji, gdzie wszelkie działania służb pomocowych są indywidualnie dopasowane do potrzeb danej rodziny, dotkniętej przemocą w rodzinie. Szczegółowe warunki realizowania procedury, zadania poszczególnych służb określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. (Dz.U. z 2011 nr 209 poz. 1245).

Na poziomie Gminy Mieroszów działaniami na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny powołany Zarządzeniem Nr 142/2015 Burmistrza Mieroszowa z dnia 27 listopada 2015r., a jego funkcjonowanie wynika z Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W skład zespołu wchodzi przedstawiciele takich podmiotów jak: Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, Sąd Rejonowy w Wałbrzychu - kuratorzy sądowi, placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych w Mieroszowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu, organizacje pozarządowe, placówki służby zdrowia.

III. Diagnoza lokalna

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Mieroszów jest bardzo trudne, z uwagi na złożoność problemu, jego zakresu, skutków i konsekwencji, jakie to zjawisko ze sobą niesie. Dane posiadane z instytucji pomocowych zajmujących się tym zjawiskiem, pozwalają oszacować jego przybliżone rozmiary. Skala problemu przemocy w rodzinie w naszej gminie została określona na podstawie zebranych danych i informacji statystycznych ze sprawozdań za lata 2011 – 2016 z takich instytucji jak: Komisariat Policji w Boguszowie-Gorcach, Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieroszowie, Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych, Punktu Wsparcia dla osób doznających przemocy, Sądu Rejonowego w Wałbrzychu, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu.

1. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Mieroszów

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. roku Gmina Mieroszów liczy 6 477 mieszkańców. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych z Powiatowym Urzędzie Pracy w Mieroszowie wynosi na dzień 31 grudnia 2016 r – **502 osoby**, z czego jedynie **99** osób pobiera zasiłek dla bezrobotnych.

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy w roku 2016 przeprowadzonych zostało **60 interwencji domowych**. W okresie od stycznia do grudnia 2016 roku założono 13 „**Niebieskich Kart**”. Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w okresie od 01.01.2016r. do 31.12.2016r. wszczęto wnioski z procedury przeciwdziałania problemom alkoholowym wobec **37 osób**.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że na dzień 31.12.2015 r. 199 **rodzin**, 254 **świadczeniobiorców** - **377 osób w rodzinie korzystało z pomocy społecznej**. W okresie od stycznia 2016 do grudnia 2016 roku **2 rodziny** korzystały ze wsparcia Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Gminie Wałbrzych - z uwagi na brak tejże placówki na terenie Gminy Mieroszów - z powodu przemocy w rodzinie. W 2016 roku **27 osób** korzystało z pomocy Punktu Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Mieroszów. Ofiarami przemocy były najczęściej kobiety i dzieci. Sprawcami byli głównie mężczyźni, w większości przypadków uzależnieni od alkoholu.

W szkołach na terenie Gminy Mieroszów zanotowano akty przemocy fizycznej i psychicznej. Przemoc fizyczna wyrażała się kopaniem, szarpaniem, popychaniem, biciem. Przemoc psychiczna to bezustanne wyśmiewanie się, poniżanie, wyzwiska.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Tym samym zasadnym staje się przyjęcie niniejszego programu.

BURMISTRZ
Mieroszowa
Marcin Raczyński